પ્રેમચાલીસા

(સચિત્ર-સમજૂતી સાથે)

લેખક :

- પ્રા. કુલીન ગ. ઉપાધ્યાય

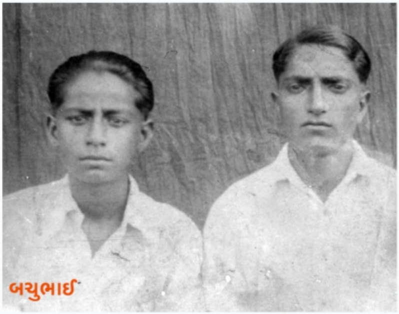
બચુભાઈ

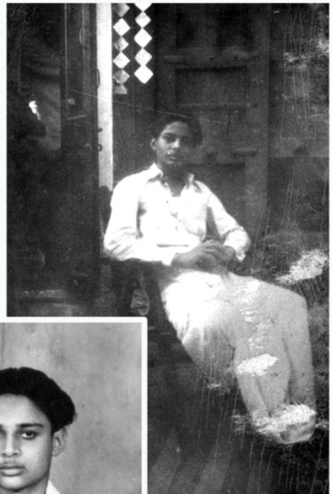

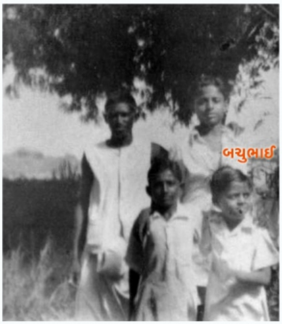
બચુભાઈ

બચુભાઈ

બચુભાઈ

પ્રેમચાલીસા
(સચિત્ર- સમજૂતી સાથે)

પ્રકાશક : મહર્ષિ રંગ અવધૂત જનતા જનાર્દન સેવા સરિતા
કોઠિયાખાડ.

લેખક : પ્રા. કુલીન ગ. ઉપાધ્યાય
મો. ૯૮૨૪૫૦૪૨૦૬

ગ્રાફિક્સ : શ્રી અપર્ણા રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય
'રાહ-રંગપ્રેમની'
મો. ૯૬૮૭૬૬૧૧૧૪

મુદ્રક : અજય ઑફસેટ
બારડોલપુરા, અમદાવાદ.
મો. ૯૮૨૫૪૭૭૭૪૫

આવૃત્તિ : પ્રથમ
મહા સુદ બારસ, સંવત ૨૦૭૯
ગુરુવાર, તા. ૨ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૩

૧૧મી શ્રીપ્રેમ અવધૂતજી પુણ્યતિથિ

પ્રત : ૧૦૦૦

અર્ઘ્ય

ભગવાન શ્રીરંગાવધૂતજીની એકસો પચ્ચીસમી જન્મજયંતી નિમિત્તે અને પૂ. શ્રીપ્રેમ અવધૂતજીની અગિયારમી પુણ્યતિથિ પ્રસંગે પ્રેમચાલીસાનું સચિત્ર પ્રકાશન એ ગુરુમહારાજની કૃપાનું જ પરિણામ છે.

જેમ મુ. બચુભાઈમાંથી પૂ. શ્રીપ્રેમ અવધૂતજી થયા, એમ આપણે પણ એમના રસ્તે ચાલીને જીવનને થોડું ઉદ્દાત્ત બનાવીએ એવી ગુરુમહારાજને પ્રાર્થના.

"થોડું કરો પણ સાચું કરજો" એ ઉક્તિ પૂ.બાપજીના ભજનની પંક્તિ "નેક કમાઈ કર લે ભાઈ, ઈસમેં સબ કુછ આઈ"નું સ્મરણ કરાવે છે. આટલું પણ આચરણમાં મૂકીએ તો ઘણું.

સરળતા, સાદગી અને નિર્મળ વાણીને આચરણમાં મૂકવા માટે જો આ પ્રકાશન સફળ થશે તો આનંદ થશે ને કરેલા પ્રયત્નો સાર્થક થયા એમ ગણાશે.

સર્વે ભક્તોને વંદન.

• કુલીન ઉપાધ્યાય

અમદાવાદ
મો. ૯૮૨૪૫૦૪૨૦૬
તા. ૧૪-૧-૨૦૨૩

✽

એક અખંડ અનંત જે સત્, ચિત્, આનંદરૂપ,
પરબ્રહ્મ, પરમાત્મા, પ્રગટે જગ રંગરૂપ.

પ્રેમચાલીસા

પ.પૂ. રંગ અવધૂત મહારાજ એ પરબ્રહ્મનું મૂર્ત સ્વરૂપ હોવાથી પરબ્રહ્મના લક્ષણોથી શરૂઆત કરી. પરબ્રહ્મ એક, અખંડ, અનંત અને સત્, ચિત્, આનંદ સ્વરૂપ છે.

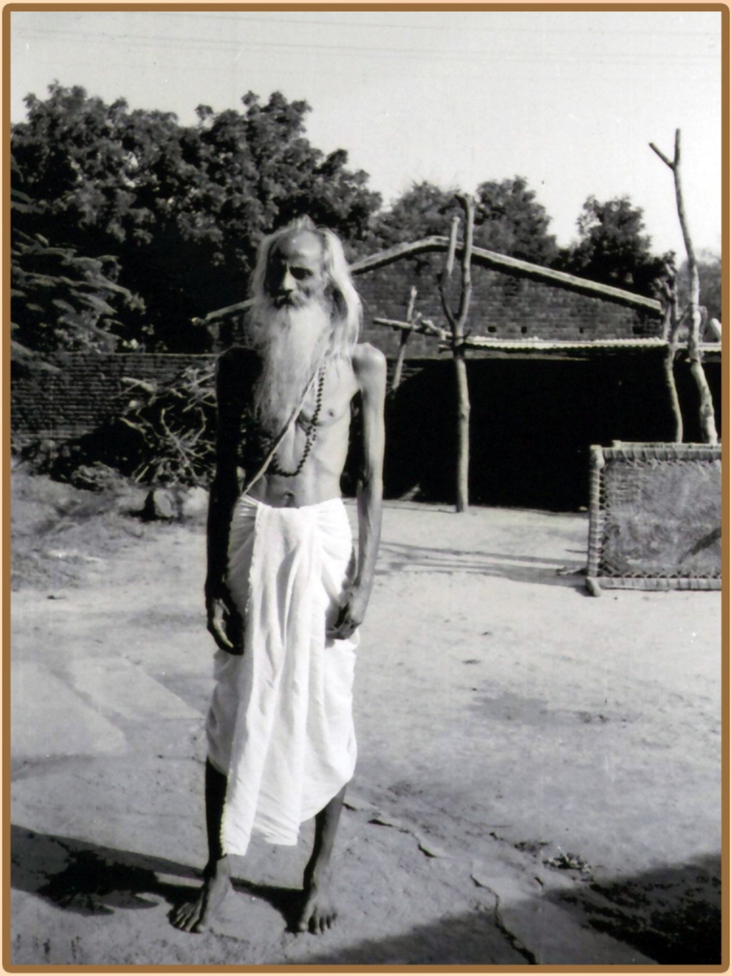

રંગ-સ્મરણ-સેવાતણી ધૂણી ધખાવી એમ,
ચરણમહીં વંદન કરું, ગુરુવર શ્રીરંગ-પ્રેમ.

આ પરબ્રહ્મ પરમાત્મા જગમાં રંગનું રૂપ લઈને પ્રગટ થયાં. આવા રંગ અવધૂત મહારાજના સ્મરણ અને સેવાની જેણે ધૂણી ધખાવી તેવા શ્રીપ્રેમ અવધૂત ગુરુના અને રંગગુરુના ચરણકમળમાં વંદન કરું છું.

જય શ્રીરંગને શીશ નમાવી, પ્રેમચાલીસા પ્રેમે ગાવી.

પ્રેમચાલીસા એ પ્રેમ અવધૂતજીની નહિ પરંતુ એમની સેવા કરવાની વૃત્તિ અને સૂઝ-સમજની પ્રશસ્તિ છે.

રંગગુરુ-સેવક-ગુણ ગાથા, ગાતાં મળશે તનમન શાતા.

આ પ્રશસ્તિ પાછળનો હેતુ ગુરુની સેવા કેવી રીતે કરવી જોઈએ અને ગુરુને પ્રસન્ન રાખવા જીવનવ્યવહાર કેવો બનાવવો જોઈએ એ સૂચવવાનો છે. ગુરુની સેવા કરવાની પદ્ધતિને જે જાણી લે છે તે બધું જ પામી લે છે. પૂ. બાપજી લખે છે કેઃ

ગુરુસેવાપદ્ધતિ લહે તે જાણે સહુ વેદ,
મંત્ર તંત્ર કિંકર સહુ ન રહે કાંઈ ખેદ.

(શ્રી.ગુ. અ. ૭૦ દો. ૩૯)

નામે લઘુતા[૧] ગુરુતા કામે, દેહ ધર્યો એણે લીંચ ગામે.

પ્રેમ અવધૂતજીનું મૂળ નામ પ્રેમશંકર. પણ લાડમાં સૌ એમને બચુભાઈના નામે ઓળખે. બચુ એટલે નાનો. નામથી જે લઘુ- બચુ (નાનો) છે પણ કામ બહુ ઉત્તમ પ્રકારના (મોટા)- લોકસંગ્રહના કરે છે. એવા બચુભાઈ એટલે કે આપણા સૌના પ્રેમ અવધૂતજીએ મહેસાણા પાસેના લીંચ નામના ગામમાં દેહ ધારણ કર્યો.

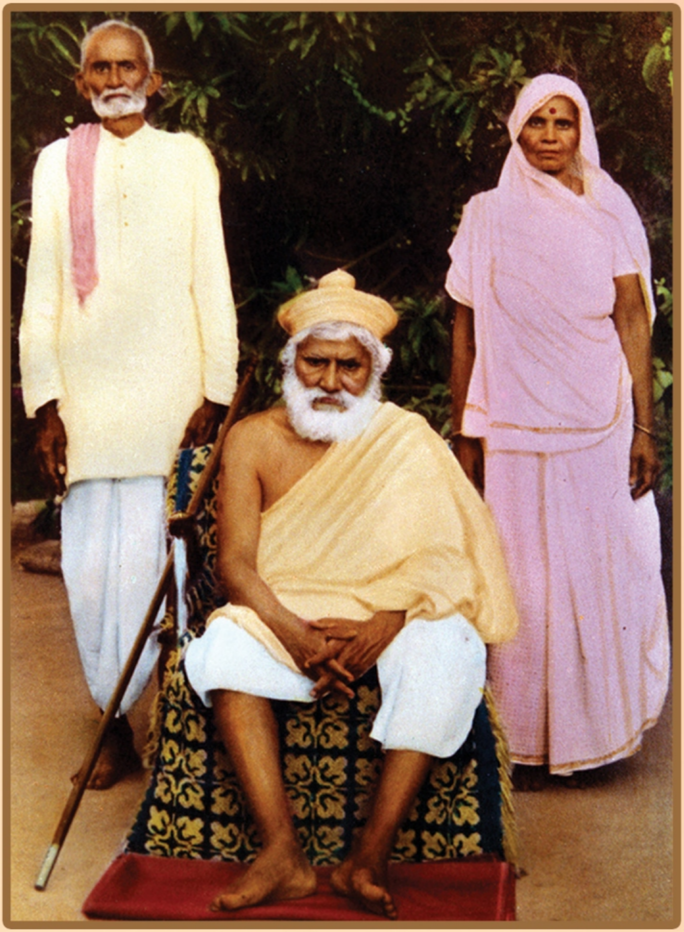

તાત કૃપાશંકર સંસ્કારી, માતા શાંતિ સુખ દેનારી.

પૂ. પ્રેમ અવધૂતજીના પિતાશ્રીનું નામ કૃપાશંકર. માતાશ્રીનું નામ શાંતાબહેન. નથુરામ સાંકળેશ્વર રાવલને ત્રણ દીકરા. મોટા દીકરાનું નામ ગીરધરલાલ, બીજા દીકરાનું નામ મગનલાલ અને નાના દીકરાનું નામ કૃપાશંકર. આ કૃપાશંકર એ પૂ. પ્રેમ અવધૂતજીના પિતા થાય.

કૃપાશંકર સ્વમાની અને તેજસ્વી. માતા શાંતાબહેને ધ્રુવ, મીરાંની વાતો કરી ધર્મના સંસ્કાર રેડયા. કૃપાશંકરને એક દીકરી અને એક દીકરો. દીકરીનું નામ યશોદા, પણ લાડમાં સૌ એને સુમી કહીને બોલાવે. દીકરાનું નામ પ્રેમશંકર, પરંતુ લાડમાં સૌ એને બચુભાઈના નામે ઓળખે. આ બચુભાઈ એ જ રંગ પરિવારના પૂ. પ્રેમ અવધૂતજી.

રંગની આંખો જોવા કાજે, ગયા ભોગીમામાની સાથે.

નાની ઉંમરથી ધર્મના સંસ્કારો દૃઢ થયેલા. ધ્રુવની જેમ ભગવાનના દર્શનની ઈચ્છા થતી. ગાયત્રીના અનુષ્ઠાનો કર્યા. અનુષ્ઠાન વખતે મૌન રાખતા અને કેવળ ગાયનું દૂધ લેતાં. પાન-બીડીની દુકાન ચલાવે પણ ગ્રાહક ન હોય ત્યારે ફાજલ સમયમાં 'રામ રામ'ની માળા કરે. રોજ ૫૦૦ થી ૧૦૦૦ માળા થાય. સદ્‌ગુરુના દર્શનની તીવ્ર ઈચ્છા જાગી. એવામાં એમના લીંચનિવાસી દૂરના મામા ભોગીભાઈ રાવળ પ.પૂ. રંગ અવધૂત મહારાજની જન્મજયંતી ઉજવીને પાછા ફર્યા ત્યારે અવધૂતજીનો ફોટો લઈ આવ્યા. આ ફોટામાં પૂ.બાપજીની આંખો જોતાં એમને અનેરું આકર્ષણ થયું. મન ખેંચાયું અને ચૈત્ર સુદ પાંચમ સંવત ૨૦૦૬ એટલે કે શુક્રવાર તા. ૨૪ માર્ચ, ૧૯૫૦ના રોજ ભોગીમામા સાથે નારેશ્વર પહોંચ્યા.

નારેશ્વર જઈ દર્શન કરતાં, ભાવ હૃદયના ખુલ્લાં કરતાં.

આપણા માટે ચૈત્ર સુદ પાંચમનું મહત્ત્વ એવું કે પૂ. રંગ અવધૂત બાપજીએ ચૈત્ર સુદ પાંચમના રોજ આજન્મ અવિવાહિત રહેવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. નારેશ્વર સાંજે પહોંચ્યા.

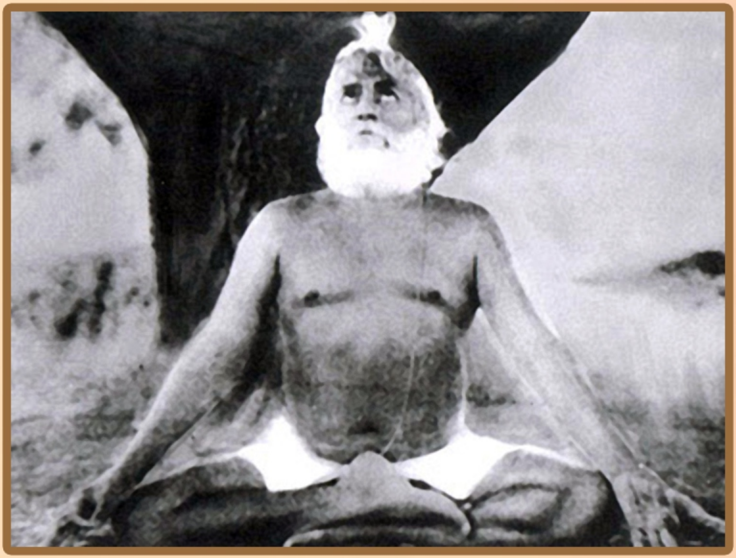

આંખ તમારી જોવી મારે, રંગાજી પણ વાત સ્વીકારે.

સ્નાન કરીને દર્શને ગયાં ત્યારે અંધારું થઈ ગયું હતું. પૂ. શ્રીરંગ અવધૂતજીને રેટિના ખસી જવાની તકલીફને કારણે ગોગલ્સ પહેરી રાખવા પડતા. ૧૮ વર્ષ પૂરા કરીને ૧૯મા વર્ષમાં પ્રવેશ કરી ચૂકેલા બચુભાઈએ દર્શન કરીને સીધું જ કહ્યું કે, “મારે તમારી આંખ જોવી છે.”

"કાલે સ્ટેશન આવી જાજે, સવારે આંખના દર્શન થાશે."

પૂ.બાપજીએ શાંતિથી-ધીમે હલકે- કહ્યું કે, “ભાઈ! મારી આંખે રેટિના ડિટેચ થયેલી હોવાથી મારાથી રાત્રે પ્રકાશ સહન થતો નથી. હું કાલે બહારગામ જવાનો છું ત્યારે સ્ટેશને આવજો. ત્યારે આંખ જોઈ શકશો.”

આંખ મળી ને હૈયું ખોયું, પરબ્રહ્મનું રૂપ જ જોયું.

બીજે દિવસે મોટી કોરલથી ઉપડેલી ગાડી નારેશ્વર રોડ આવતાં બચુભાઈ પૂ.અવધૂતજીની આંખ જોવાની ઈચ્છાથી દર્શન કરવા ગયા. પૂ.બાપજીની લીંબુની ફાડ જેવી પહોળી તેજસ્વી આંખ જોતાં જ મુ. બચુભાઈનું મન ચરણોમાં સમર્પિત થઈ ગયું. મધ ઉપર બેઠેલી માખી પછી ઊડી શકે નહીં, તેમ મુ. બચુભાઈનું મન પણ પૂ.અવધૂતજીના ચરણોમાં લીન થઈ ગયું. આમરણ એ મન બીજા કોઈના ચરણે લીન થયું નહીં.

સેવાધર્મ તો પરમ ગહન છે, યોગીજનોને પણ અગમ્ય જે. ૧૦.
સેવા ધર્મ સ્વીકારી લીધો, અવધૂતને પોતાનો કીધો.

સેવાધર્મ પરમ ગહન છે, અતિ કઠિન છે. યોગીપુરુષ પણ એને યોગ્ય રીતે સમજી શકતા નથી. શ્રીગુરુલીલામૃતનું ત્રીજા અધ્યાયનું દીપકાખ્યાન સેવાધર્મની મુશ્કેલીનો ખ્યાલ આપે છે. પરંતુ લીંચ જેવા નાના ગામડામાં મધ્યમવર્ગના સામાન્ય બ્રાહ્મણ કુટુંબમાં જન્મેલા બચુભાઈને ગળથૂથીમાંથી મળેલી ત્રણ અણમોલ વૃત્તિઓ તે સેવાવૃત્તિ, સરળતાની વૃત્તિ અને પ્રેમની વૃત્તિ. એટલે જ પ્રેમ અવધૂતજીનું વર્ણન કરતાં કહેવાયું કે, પૂ. પ્રેમ અવધૂતજી એટલે પ્રેમની મૂર્તિ, સરળતાની મૂર્તિ, સેવાની મૂર્તિ. સેવાની સૂઝ ઊંડી. નાની-નાની બાબતો પણ એમના ધ્યાનમાં આવે. પૂ. બાપજીની સેવા તો કરે જ, પણ નારેશ્વર સ્થાનની પણ જે કોઈ ન કરે એવી સેવાપ્રવૃત્તિ કરે. આ સેવાની સૂઝને કારણે, બધાં સાથે હળીમળીને રહેવાના સ્વભાવને કારણે અને બધાં પ્રત્યે પ્રેમભર્યું વર્તન કરવાને કારણે પૂ.બાપજીના હૃદયમાં વસી ગયા.

હરતાં ફરતાં રંગનું ચિંતન, તન, મન, ધન, સહુ રંગસમર્પણ.
રંગ ખુમારી એવી રાખી, માગણવૃત્તિ કાઢી નાંખી.

પૂ.બાપજીની સાથે શરીરથી કાયમ રહેવાનું તો શક્ય જ ન હતું, પરંતુ મનથી સાંનિધ્ય જાળવી રાખતાં અને એ જ સાચી ભક્તિ છે. મનથી સદ્‌ગુરુ પાસે રહેવું એટલે એમનું જ ચિંતન, એમનું જ સ્મરણ અને એમને માટે બધું સમર્પણ. એમને ગમે તે કરવું અને ના ગમે તે ના કરવું. આમ, તનથી નહિ પણ મનથી સદ્‌ગુરુ સમીપ રહેવા માંડ્યું.

“લાંઘણ હજો પણ માગણ ન હજો” એવી પૂ.અવધૂતજીની ખુમારી મુ. બચુભાઈના વ્યવહારમાં જોવા મળતી. ભગવાન ઉપરનો ભરોસો છોડી બીજા પાસે કોણ માગે? જેનો બાપ ભિખારી હોય અથવા બાપ શ્રીમંત હોય પણ દીકરાને બાપ સાથે બનતી ના હોય. આપણો તો બાપ શ્રીમંત છે અને બાપ-બેટા વચ્ચે બનતી છે. આપણે જગત સામે શું કામ હાથ લાંબો કરીએ? આપણે શું કામ માગણવૃત્તિ રાખીએ?

રંગ, રંગ-સેવકની સેવા, હોંશે હોંશે કરતા એવા.

મુ. બચુભાઈ નારેશ્વર જતાં ત્યારે શોધી શોધીને સ્થાનની પણ સેવા કરતાં. કોઈની સાથે અડફેટમાં ન અવાય એ હેતુથી કોઈ ન કરે એવી સેવા કરતાં. પૂ.બાપજીની સેવા તો પૂરા દિલથી કરતાં, પરંતુ પૂ.બાપજીની સેવા કરનારની સેવા પણ એટલા જ ભાવથી કરતાં. મુ. જગન્નાથમામા (સરખેજ)ના પગ દબાવવાની જરૂર પડે ત્યારે જાણે પૂ.બાપજીની જ ચરણસેવા કરતાં હોય એવો ભાવ સેવે. મુ. મોદીકાકાના હાથે પાટો બાંધવાનો હોય કે શેક કરવાનો હોય તો પણ પૂરા પ્રેમથી કરે. પૂ.બાપજીની સેવાનું ફળ, એમના સેવકની સેવાનું ફળ અને એમના સ્થાનની સેવાનું ફળ એક જ છે. પૂ.બાપજીની અંગત સેવા કરનારે વધુ પુણ્ય મળે, વધુ આશીર્વાદ મળે અને સ્થાનમાં ઝાડુ વાળવાની સેવા કરનારને ઓછું ફળ મળે એવું હોતું નથી. આવી સાચી સમજને કારણે પણ પૂ.બાપજી એમના પર વધુ પ્રસન્ન થયા. શરણભાવમાં અહંનો નાશ કરવાનો હોય છે.

લીંચમહીં ગુરુદેવ પધાર્યા, ભક્તોના હૈયા હરખાયા.

લીંચમાં સૌ પ્રથમ મુકામ સને ૧૯૫૭માં થયો. આ મુકામ ભોગીમામાના ખેતરમાં થયો. પછીના બધા મુકામ મુ. બચુભાઈના ખેતરમાં થયા. બચુભાઈના ખેતરમાં કુલ ત્રણ મુકામ થયાં. સને ૧૯૬૨માં કારતક વદ તેરસથી માગસર સુદ પાંચમ એમ આઠ દિવસનો મુકામ થયો. મુ. બચુભાઈએ પૂ.બાપજી માટે નાની કુટીર તૈયાર કરી હતી. એમાં નીચે ભોંયરું હતું. પૂ.બાપજીએ એ કુટીરની પ્રદક્ષિણા કરી એને અભિમંત્રિત કરી. પછી સને ૧૯૬૪-૬૫માં માગસર વદ નોમથી પોષ સુદ બારસ એમ મુકામ ઓગણીસ દિવસનો થયો. ત્રીજો અને છેલ્લો મુકામ સને ૧૯૬૭માં થયો. ભાદરવા વદ નોમથી આસો વદ બીજ એમ આ મુકામ બાવીસ દિવસનો થયો.

છેલ્લા મુકામ વખતે મુ. બચુભાઈએ બીજી મોટી કુટીર તૈયાર કરી હતી. આ કુટીરની વ્યવસ્થા જોઈને પ્રસન્ન થયેલા ગુરુમહારાજે પૂછવું પડ્યું કે “આ બધું તને કોણ સૂઝાડે છે?” પ્રશ્ન પોતે જ ઉત્તરરૂપ હતો. સૂઝાડનાર પણ બાપજી અને પૂછનાર પણ બાપજી.

પૂ.બાપજીએ કુલ બાવન દિવસ લીંચમાં મુકામ કર્યો.

નારેશ્વર સમ ઉત્સવ થાયે, પ્રેમ, કૃપા, શાંતિ જ જણાએ.
"લીંચ જાણ મીની નારેશ્વર", એવું બોલ્યા રંગ ગુરુવર.

પૂ.બાપજીને શિસ્ત જળવાય અને છતાં લોકોને હડે હડે ન થાય એવું ગમે. લીંચમાં આવનારનું માન સચવાય અને છતાં શિસ્તનું પાલન પણ થાય. એટલે પૂ.બાપજીને લીંચ ખૂબ ગમતું. મુ. બચુભાઈ એટલે પ્રેમશંકર, એમના પિતાશ્રી કૃપાશંકર અને માતા સૌ. શાંતાબહેનની હાજરીથી વાતાવરણમાં પ્રેમ-કૃપા અને શાંતિ જણાતા.

ઈ.સ. ૧૯૬૫માં પૂ.બાપજી અજમેરથી લીંચ આવેલા. મુ. બચુભાઈ પૂ.બાપજીને લેવા માટે અજમેર ગયેલા. મુકામ દરમ્યાન સાંજે પાંચ વાગે પૂ.બાપજી આંબા નીચે બેઠક પર બેઠેલા હતા. દર્શન માટે એક તરફ પુરુષો અને બીજી તરફ બહેનોની લાઈન લાગેલી. એવામાં લીંચની ત્રણ બ્રહ્મભટ્ટ (બારોટ) બહેનો દર્શને આવી. શિયાળાનો સમય એટલે સૂર્યાસ્ત વહેલો થાય અને આ ત્રણે બહેનોને પૂ.બાપજીનું મોં બરાબર દેખાય નહિ એટલે દર્શન બરાબર થાય નહિ. એ ત્રણે બહેનો એટલે બઈબાફોઈ, સમજુફોઈ અને ઝેકવોરમા વધુ નજીક આવ્યાં, પણ ૭૫ વર્ષથી પણ વધુ ઉંમર હશે એટલે ઓછું દેખાય. ગામડાના ભોળા અને સરળ સ્વભાવના માણસો એટલે બાપજીને કહે કે “બાપજી! તમારું મોઢું દેખાતું નથી. તો જરા આઘા આવોને!” પૂ.બાપજી પણ એટલી જ સહજતાથી, તેમનો ભોળપણનો શુદ્ધ ભાવ જોઈને ઓટલા પરથી સહેજ ખસીને આગળ આવ્યા. ત્રણેય બહેનો એક સાથે બોલીઃ “હાશ! બાપા! હવે તમારું મોઢું બરોબર દેખાયું.” બાપજીનું હૃદય ગામડાનાં લોકોનો ભાવ અને સરળતા જોઈને દ્રવી ગયું. બાપજીની જમણી તરફ બચુભાઈ બેઠેલા હતા. ત્યાં એમના તરફ જોઈને બાપજીએ કહ્યુંઃ “જે લોકો પૈસા અને ઉંમરના કારણે નારેશ્વર ન જઈ શકે તેના માટે આ નાનું (મિનિ) નારેશ્વર. એવા લોકો અહીં આવે તો તેમને નારેશ્વર ગયાનું ફળ મળે.”

'દેહ ત્યજીશ જો ગુર્જર દેશે, લીંચમહીં' એમ રંગ વદે છે.
રંગ ગોકુળિયું ગામ લીંચ તો, રંગ ગુરુ જ્યાં પ્રાણ સિંચતો.

બ્રહ્માવર્તથી લીંચ આવતા ટ્રેનમાં સેવામાં રહેલા ડૉ. રતિભાઈ પંડ્યાએ કહ્યુંઃ “બાપજી! તમારું આયુષ્ય માર્કંડ ઋષિ જેટલું થાય. આમ છતાં એક દિવસ તો આ શરીર છોડશો જ ને! તો આ શરીર ક્યાં છોડશો?” પૂ.બાપજીએ કહ્યું કે “ગુજરાતમાં દેહ છોડીશ તો લીંચમાં છોડીશ.” આ લીંચનું નામ એટલી સહજતાથી અને ઝડપથી બોલ્યા કે જાણે લીંચ એમને ખૂબ જ પ્રિય હોય.

ગોકુળમાં શાંતિ અને આનંદ બંને મળે. પૂ.બાપજીને લીંચમાં વધુ ગમે તેનું કારણ એ કે શિસ્ત જળવાય. અને છતાં કોઈ આવનાર હડે હડે નહિ થાય. પ્રેમભર્યો વ્યવહાર, સ્થાનમાં શાંતિ અને વાતાવરણ આનંદિત. પૂ.બાપજીની બધી જ સગવડો સચવાય છતાં એનો કોઈ ઉહાપોહ કે અજંપો નહિ. પૂ. બાલ અવધૂતજીએ લીંચને રંગબાપજીનું ગોકુળ કહ્યું તે એકદમ વ્યાજબી છે.

પાયામાં સેવાને રાખી, પાયખાનાની સેવા આપી. ૨૦.
મોરટક્કાનો પ્રવાસ કીધો, પ્રેમે અવધૂત જીતી લીધો.

બચુભાઈ, જગજીવન માસ્તરને પૂછી, એમની મંજૂરી મેળવીને સેવા કરે. પૂ.બાપજીને બપોરે સંડાસ જતા જોયા. સંડાસ ખુલ્લામાં. કરાંઠાની આડ કરેલી. પૂ.બાપજી પાછા ફર્યા પછી એમણે જોયું તો બે ઈંટ મૂકેલી. આજુબાજુની જગા પાણીથી ભીની ભીની થયેલી. એમણે માસ્તરકાકાની સંમતિથી બે-ત્રણ જગાએ બે-બે ઈંટો મૂકી. થોડી રેતી નાંખીને જમીન સૂકી કરી દીધી અને પૂ.બાપજીના સંડાસ જવાના સમય પહેલાં અગરબત્તી સળગાવી જાજરાની જગાએ મૂકી દીધી. પૂ.બાપજી આ સૂઝસમજથી ખૂબ ખુશ થયા.

લીંચના મુકામ વખતે પણ જાજરામાં અગરબત્તી મૂકાતી જોઈ પૂ.બાપજીએ પૂછ્યું કેઃ "જાજરૂમાં પણ અગરબત્તી કરી છે?" બચુભાઈએ કહ્યું કે બાપજી! અમારા માટે તો આ પણ મંદિર છે. આજે પણ નવી કુટિરમાં જાજરૂમાં પુષ્પ મૂકાય છે.

બચુભાઈ પૂ.બાપજી માટે પોર્ટેબલ સંડાસ બનાવીને લઈ ગયેલા. બાપજી મોરટક્કા પહોંચી ગયા હતા એટલે બચુભાઈ મોરટક્કા જવા ઉપડ્યા. એમણે તૈયાર કરેલું સંડાસ જોઈ પૂ.બાપજીને ખૂબ આનંદ થયો અને ખૂબ રાહત પણ થઈ. પૂ.બાપજીએ સુમનભાઈને કહ્યુંઃ "માસ્તર! જોયું! આનું નામ સેવા! આને કોણે સૂઝાડ્યું? કેવું સરસ બનાવ્યું છે! એને હું શું આપું? ભગવાન એનું ભલું કરે." આમ, મોરટક્કાનો પ્રવાસ બચુભાઈ માટે કારગત નીવડ્યો. બચુભાઈએ પ્રેમથી અવધૂતજીને જીતી લીધા.

ગુરુએ નખ સાચવવા દીધા, અંતર દ્વારો ખુલ્લા કીધા.
ગુરુને સેવ્યા, સેવે[1] ગુરુ પણ, એવા સેવકને હો ધન-ધન.

---

૧. પક્ષી ઇંડુ સેવે તેમ.

પૂ.બાપજીનો મુકામ લીંચમાં હતો. મુ. બચુભાઈ નખ ઉતારતા હતા. એમણે પૂછ્યું: “બાપજી! નખ રાખું?” બાપજીએ હા કહી એટલે મુ. બચુભાઈએ મખમલની ડબ્બીમાં ૐકાર સ્વરૂપે નખને અને વાળને સાચવ્યા. અને પૂ.બાપજીને બતાવ્યા તો બાપજીએ આનંદ વ્યક્ત કરતા કહ્યું કે: “વાહ! તું તો કલાકાર નીકળ્યો.” આમ, ગુરુમહારાજે એમને નખ સાચવવા દીધા.

જેમ પક્ષી ઈંડા પર બેસીને ઈંડાને સેવે, હૂંફ આપે, જરૂરી ગરમી આપે અને પરિણામે ઈંડામાંથી બચ્ચું નીકળે તેમ બાપજીએ પણ એમની રીતે મુ. બચુભાઈને લોકસંગ્રહના કામ માટે તૈયાર કર્યા. સામી વ્યક્તિને ખબર પણ ના પડે એ રીતે પૂ.બાપજીએ બચુભાઈને સેવ્યા, હૂંફ આપી અને પછી પ્રેમ અવધૂતજી બનાવ્યા.

પૂ.બાપજીને દાંતનો દુઃખાવો હતો ત્યારે સેવામાં મુ. બચુભાઈ હતા. ૧૩ દિવસ સુધી પૂ.શ્રી ઊંઘ્યા પણ નહિ અને બચુભાઈને ઊંઘવા દીધા પણ નહિ. આ ૧૩ દિવસની જાગૃતિ એ પૂ.બાપજીએ બચુભાઈને આપેલી તાલીમ હશે!

“આપ સમાન કરે શિષ્યનકો” એ ભજનની પંક્તિ ચરિતાર્થ કરી.

સેવાવૃત્તિ અજબ ખીલાવી, ગુરુકૃપાની પામ્યા ચાવી.
હરિદ્વાર જાતાં કહી દીધું, 'લીંચ જરૂર આવીશ' એમ સીધું.

પૂ.બાપજીએ બચુભાઈને આંખ દ્વારા દીક્ષિત કર્યા અને "માનવતાની મહેંક" નામના ગ્રંથના પ્રસંગો વાંચતા ગુરુ અને શિષ્ય બંને માટે ન્યોચ્છાવર ભાવ જાગે.

મુ. બચુભાઈમાં રહેલી સેવાવૃત્તિ એટલી ગજબ રીતે ખીલી કે એ સેવા રંગ બાપજીની છે કે રંગના સેવકની છે એમાં કોઈ ભેદ રાખતા નહીં. અને એમની એ જ સેવા કરવાની વૃત્તિ અને બારીક સૂઝને કારણે બચુભાઈ પૂ.બાપજીની કૃપાદૃષ્ટિ પામ્યા.

હરિદ્વાર જતાં પહેલાં સાબરમતીમાં પૂ.બાપજીએ બચુભાઈને વાયદો કરેલો કે "બિમાર પડીશ તો લીંચ આવીશ". આવું આશ્વાસન આપીને પૂ.બાપજીએ બચુભાઈનું મન શાંત કરેલું.

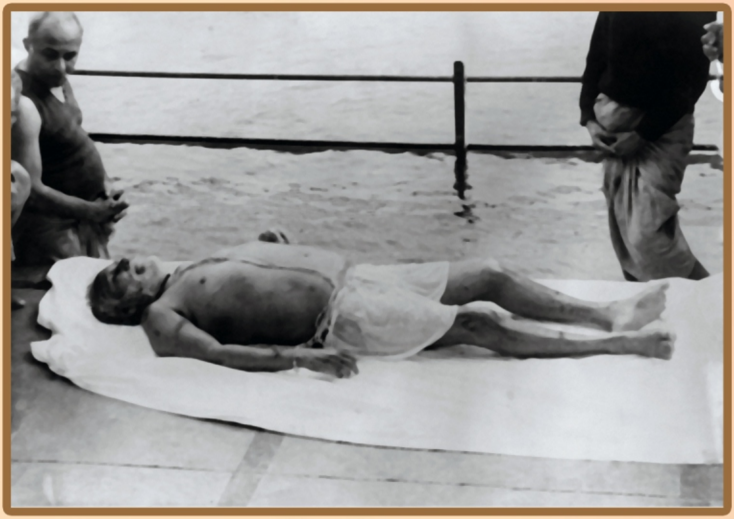

રંગ શરીર છોડે હરિદ્વારે, દુઃખ થયું સેવકને ભારે.
“આવીશ કહીને કેમ ન આવ્યા?” બચુભાઈ તો હઠે ભરાયા.

હરિદ્વાર જતાં પહેલાં સાબરમતીમાં પૂ.બાપજીએ બચુભાઈને વાયદો કરેલો કે "બિમાર પડીશ તો લીંચ આવીશ".

સાબરમતીમાં બચુભાઈને આશ્વાસન આપીને એમનું મન શાંત કર્યું, પરંતુ હરિદ્વારમાં દેહત્યાગ કર્યો તેથી બચુભાઈને ભારે દુઃખ થયું. અન્નનો ત્યાગ કર્યો. લીંબુનું પાણી કે ગોળનું પાણી લે. "બિમાર પડીશ તો લીંચ આવીશ" એવો વાયદો કરેલો અને વાયદો કરીને ન આવ્યા એનું બચુભાઈને ભારે ખોટું લાગ્યું અને તેઓ રિસાયા.

દર્શન દઈ અવધૂત કહે છે, ગુરુલીલામૃત વાંચી લેજે.

પૂ.બાપજી બચુભાઈને આપેલો વાયદો પાળ્યા વગર બ્રહ્મલીન થયા એટલે બચુભાઈએ અન્નનો ત્યાગ કરીને બાપજી સામે રીસાયા કે તમે મને કેમ છેતરીને જતા રહ્યા? અઢારમે દિવસે મુ. બચુભાઈને દૃષ્ટાંત થયો. પૂ.બાપજી "એકસો બાવીસ-એકસો બાવીસ" બોલ્યા. એટલે કે તું ગુરુલીલામૃતનો એકસો બાવીસમા અધ્યાયનો એકસો બાવીસમો દોહરો વાંચ.

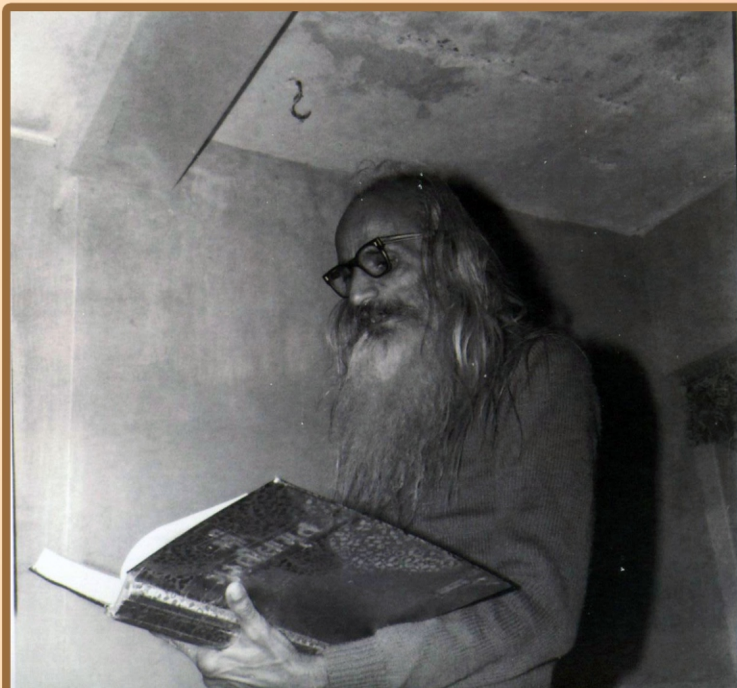

[1]એકસો બાવીસમો અધ્યાય, એકસો બાવીસ દોહરો ત્યાંય.
દોહરો વાંચતા શાંતિ થાયે, હૈયું, મન પણ બહુ હરખાયે. ૩૦.

---

૧. કારણ કે જન દષ્ટિથી ત્યાગે સિદ્ધ શરીર, તોએ સર્વાંતર વિષે રહે નિત્ય એ ધીર.

શ્રીગુરુલીલામૃતના એકસો બાવીસમા અધ્યાયનો એકસો બાવીસમો દોહરો વાંચ્યો.

કારણ કે જન દ્દષ્ટિથી ત્યાગે સિદ્ધ શરીર,
તોએ સર્વાંતર વિષે રહે નિત્ય એ ધીર.

દોહરો વાંચતા મન પરથી બોજો ઉતરી ગયો.

“સિદ્ધપુરુષ સામાન્ય લોકોની દ્દષ્ટિથી શરીર છોડી દે છે, પરંતુ પછી એ ધીરપુરુષ બધાના હૃદયમાં નિત્ય રહેતો હોય છે.” આ દોહરો વાંચતા એમને સમજાયું કે હવે પૂ.બાપજી દરેકના હૃદયમાં વસે છે એટલે બધા સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે એના અંતરમાં રહેલા પૂ.બાપજીને ઓળખીને વ્યવહાર કરવો.

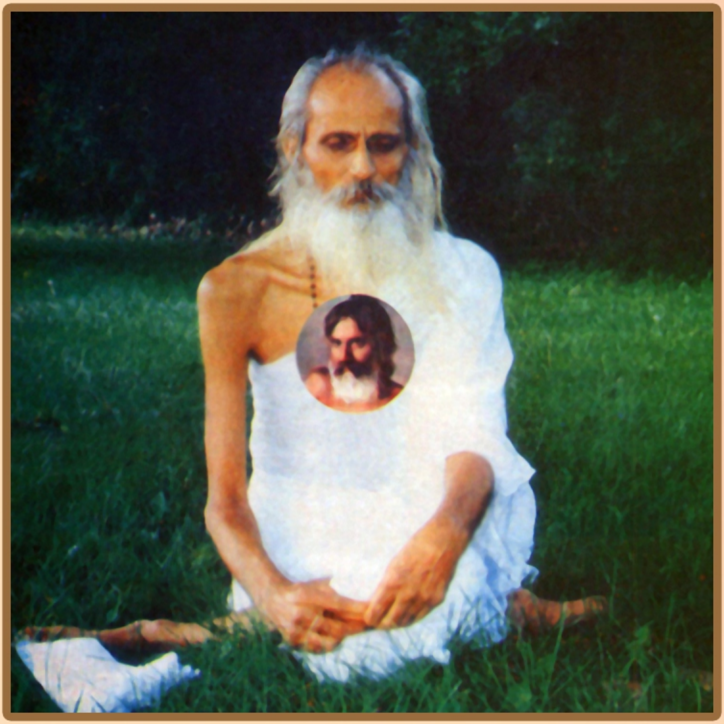

રંગ હૃદય-મનમાં જે આવે, બચુભાઈ એ જાણી જાયે.
યાદ કરે અંતે અવધૂત, 'એને હું શું આપું મૂર્ત?'

હરતાં-ફરતાં, ઊઠતાં-બેસતાં ગુરુમહારાજના સતત સ્મરણથી એમનું મન બાપજી પાસે રહેવા લાગ્યું. પૂ. રંગ બાપજી એમને સંદેશો મોકલે અને બચુભાઈ એ સંદેશો ઝીલી લેતાં. પૂ.બાપજીની હાથી ઉપર શોભાયાત્રા નીકળી હોય તો સ્વપ્નમાં એ દૃશ્ય ઝીલાતું. પોરમાં કેસર સ્નાન કરાવ્યું હોય તો લીંચમાં બચુભાઈને સ્વપ્નમાં પૂ.શ્રી પીળા દેખાય. પૂ.બાપજી સાથે કેવા એકરૂપ થઈ ગયા હશે!

સેવકના-શિષ્યનાં ત્રણ પ્રકારઃ ગુરુ કહે છતાં ન કરે તે નિમ્ન કક્ષાનો શિષ્ય. ગુરુ કહે એટલે કરે તે મધ્યમ કક્ષાનો શિષ્ય અને ગુરુ કહે તે પહેલાં કરે એ ઉત્તમ કક્ષાનો શિષ્ય. પૂ.બાપજીને તરસ લાગે અને પાણી પીવાની ઈચ્છા થાય ત્યારે એ હજી બોલે એ પહેલાં જ બચુભાઈ પૂછેઃ બાપજી! પાણી પીવું છે? ગુરુમહારાજનું સતત સ્મરણ થતું હોય અને ચિત્તશુદ્ધિ હોય તો જ ગુરુમહારાજના મનમાં અને હૃદયમાં જે વિચાર આવે તેની શિષ્યને ખબર પડી જાય.

મોરટક્કામાં પૂ.બાપજીએ સુમનભાઈને કહેલું કે "એને હું શું આપું? ભગવાન એનું ભલું કરે." પૂ.બાપજી જાણતા હતા કે "એનો ભગવાન કોણ છે?"

અતિથિ ધર્મ બજાવે ઘર, તેથી રહે પ્રસન્ન ગુરુવર.

મુ. બચુભાઈને સને ૧૯૮૧માં ‘પ્રેમ અવધૂત’ એવું નામ આપ્યું અને પરિવારમાં પ્રેમ અવધૂતજી તરીકે લોકોની વચ્ચે જતા થયા. પછી એમના પ્રેમને કારણે, સરળ સ્વભાવને કારણે કે એમના દ્વારા થતા કામોને કારણે લોકોની લીંચમાં અવરજવર વધી ગઈ.

જે કોઈ લીંચ આવે તેને મહદંશે મુ. મધુબા જાતે પાણી આપે. વ્યક્તિ ઉપર જઈને પૂ. પ્રેમ અવધૂતજીને મળે એટલે થોડી વારમાં એને માટે સવારનો સમય હોય તો ચા કે લીંબુનું શરબત તૈયાર થાય. બપોરનો સમય હોય તો ભોજનની વ્યવસ્થા થાય. અને સાંજ હોય તો ચા-નાસ્તો કે શરબત-નાસ્તો હોય. આવી સરભરા સામાન્યતઃ બીજે જોવા ના મળે.

માણસોના વણઝારની મહેમાનગતિ અને તે પણ હસતે મોંએ તમને કદાચ કેવળ લીંચમાં જ જોવા મળે. અતિથિધર્મનું પાલન ગુરુમહારાજની સેવારૂપ થતું અને ગુરુમહારાજ ખૂબ પ્રસન્ન રહેતા.

રંગ-કૃપા-શાંતિનો દૂત, સંભાળે જેને અવધૂત.
રંગ કરાવે પ્રેમ પ્રવાસ, પરદેશે ફેલાવે સુવાસ.

શિક્ષિત અને અતિ વિદ્વાન ગુરુ પૂ. રંગ અવધૂતજીના શિષ્ય પૂ. પ્રેમ અવધૂતજી ગુરુકૃપાથી અમેરિકાના શિકાગો શહેરમાં સને ૧૯૮૯માં પહેલી વાર ગયા અને પછી તો અનેક વાર અમેરિકા તથા કેનેડા ગયા. પરંતુ પરદેશમાં જઈને કેવળ પૂ. રંગ બાપજીના મિશનનું કામ જ કર્યું. પોતાના ઘરની વ્યક્તિ માટે કોઈ પાસેથી કોઈ ભેટ સ્વીકારી નહિ. ગમે એટલી નજીકની વ્યક્તિ સાથે પણ આ નિયમ અકબંધ પાળી બતાવ્યો.

પરદેશમાં અમેરિકન ભક્તો સાથે પણ એટલા પ્રેમથી વર્ત્યા કે એ બધા લીંચ આવવા લાગ્યા. એક-બે ભાઈઓ તો પૂ. પ્રેમ અવધૂતજીના હાથે યજ્ઞોપવિત ધારણ કરતાં થયા. કેનેડામાં નાના બાળકો અને યુવાનોનું સંગઠન થયું અને બધા દત્તબાવની, ભજનો અને પારાયણ કરતાં થયાં. પૂ.બાપજીના સાહિત્યનું અંગ્રેજીમાં ભાષાંતર કરાવ્યું. પરદેશના પ્રવાસ દ્વારા પરદેશમાં પૂ. રંગબાપજીની સુવાસ ફેલાવી દીધી. લંડનમાં પણ પૂ. રંગબાપજીને જ કેન્દ્રમાં રાખી એમની ભક્તિ તરફ બધાને દોર્યા. ગુરુમહારાજને કેન્દ્રમાં રાખી જીવ્યા અને બધાને જીવતાં શીખવાડ્યું.

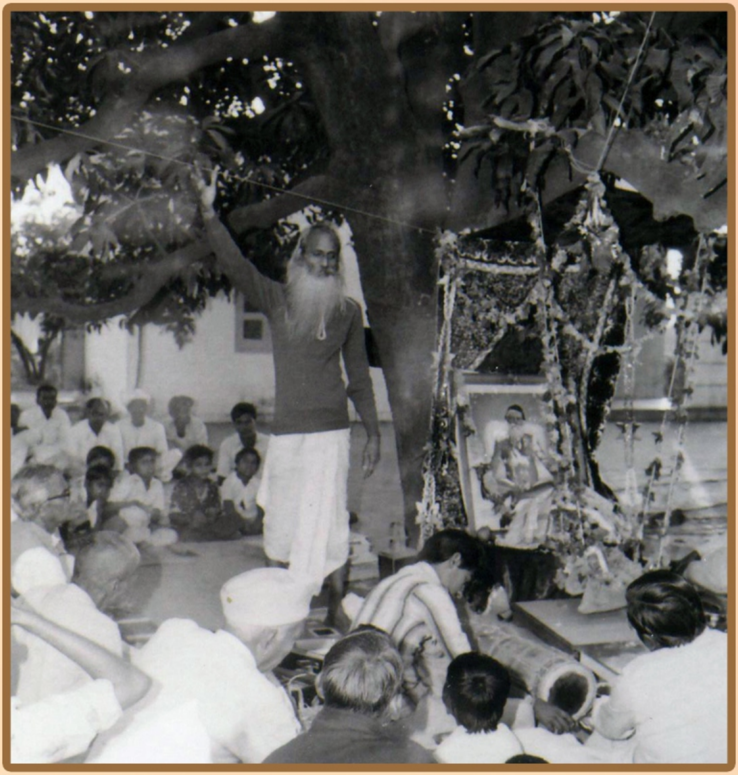

‘થોડું કરો પણ સાચું કરજો, રંગ ગુરુને હૈયે ધરજો.’

પૂ.પ્રેમ અવધૂતજીનો એક ઉપદેશઃ "જાણેલું કામ નહિ આવે, જીવેલું કામ આવશે." એટલે જીવનમાં થોડું તો થોડું પણ સાચું હોય તે જ કરજો અને કર્મ કરતી વખતે પૂ.બાપજીને ગમે એટલું જ કરજો. એમનું પોતાનું જીવન આ પ્રમાણેનું હતું. બાપજીને ગમે તે કરવું, ના ગમે તે ના કરવું. આપણો જીવન વ્યવહાર શુદ્ધ કરતા જવું જેથી પૂ.બાપજી વિશે લોકો સારો અભિપ્રાય બાંધે. ભક્ત આટલો પ્રામાણિક છે તો એનો ગુરુમહારાજ તો કેટલો પ્રામાણિક હશે? નાની નાની બાબત ઉપર નજર રાખતા અને નજર રાખવાનું કહેતા.

રંગ કૃપાથી દુઃખ હરી લીધું, હીર-ઋજુલને જીવન દીધું.
નિર્મળ હૈયું, નિર્મળ વાણી, નયને પ્રેમતણી સરવાણી.

હીર-ઋજુલના જીવનના ઘણા બધા પ્રસંગોમાં એમણે પોતાની સંકલ્પશક્તિથી, દિવ્યશક્તિથી પ્રાર્થના કરીને એમનું રક્ષણ કર્યું છે. પરંતુ કરનાર વ્યક્તિ કહી બતાવતો નથી. પૂ. પ્રેમ અવધૂતજી કહેતાં કે મેં બાપજીને પ્રાર્થના કરી હતી એ કબૂલ, પણ જે કંઈ થયું છે તે કરનાર તો રંગ બાપજી જ છે.

"સત્ય કડવું હોતું નથી, સત્ય કહેવાની રીત કડવી હોઈ શકે" એવું પૂ.પ્રેમ અવધૂતજી કહેતા. તમે સાચી વાત વ્યક્તિને ખાનગીમાં સારા શબ્દોમાં પ્રેમથી કહો તો તે સત્ય કડવું બનતું નથી. એમની આંખમાં પ્રેમની સરવાણી ફૂટતી એટલે ગમે તે વ્યક્તિ એમને દુઃખની વાત કહી શકતી.

વાણીમાં નિર્મળતા અને મીઠાશ બંને. હૈયામાં રાગ-દ્વેષનું પ્રમાણ નહિવત્. કોઈની ટીકા-ટિપ્પણીમાં રાજીપો અનુભવે નહિ. સિદ્ધાંતને જાળવીને પણ સામી વ્યક્તિને સંતોષ આપે. દુઃખિયારાની પડખે જઈને ઊભા રહે. એમાં ધર્મની રૂઢિચુસ્તતા નહિ. માનવતા એ જ મહત્ત્વની વાત. માનવસેવા એ જ માધવસેવા.

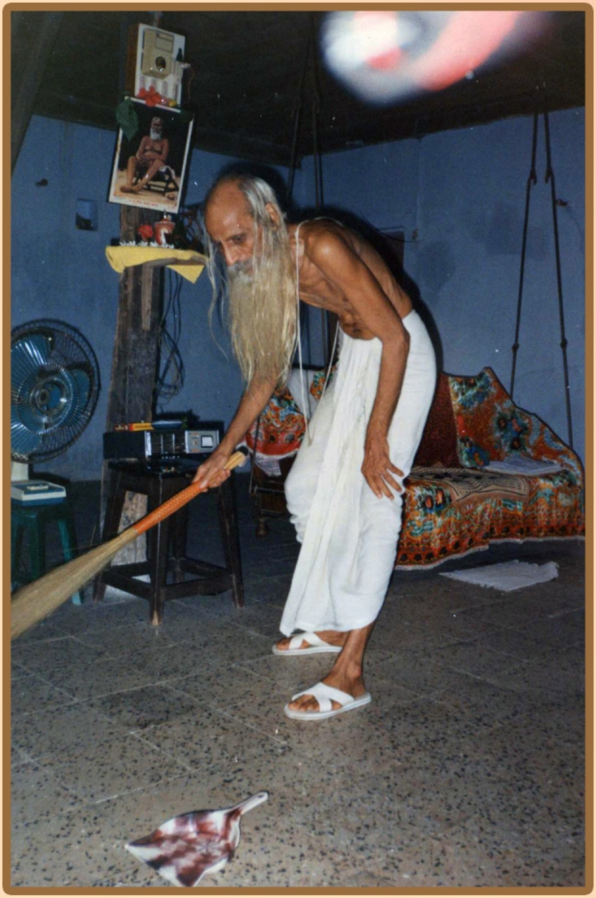

વિચાર ઊંચા, જીવન સાદું એવું જીવે સાચો સાધુ.

Simple living and high thinking- જીવન સાદું પણ વિચારો ઊંચા, એ સાચા સંતના લક્ષણો. સાચો સંત બીજાને હેરાન ન કરે, બીજા માટે હેરાન થાય. એટલે જ સંતોને યાદ કરીને લોકો આંસુ સારે છે.

પૂ.પ્રેમ અવધૂતજીનું ખાવાનું-પહેરવાનું સાદું અને સાત્ત્વિક. કોઈ ઠઠારો નહિ. એમને જોઈને ઘણાંને એમની આધ્યાત્મિક ઊંચાઈનો અંદાજ નહિ આવે. સામાન્ય વ્યક્તિ બનીને જીવે. બધા સાથે હળીમળીને રહે. ન બોલાવનારને બોલાવે. જેણે એમનું હડહડતું અપમાન કર્યું હોય એના ઘરે જવામાં સંકોચ ન અનુભવે.

રંગ-પ્રેમમાં **કુલીન ગણુ** ડૂબી જાતાં પામે ઘણું. ૪૦.

સાંસારિક પ્રેમ અને દિવ્ય પ્રેમનો તફાવત શું? સાંસારિક પ્રેમના સાગરમાં તરવું મુશ્કેલ, ડૂબવું સહેલું. દિવ્ય પ્રેમસાગરમાં એનાથી ઊંધું. પરંતુ જે વ્યક્તિ આ દિવ્ય પ્રેમસાગરમાં ડૂબી ગયો એ જ તરી ગયો. ઘણું ઘણું પામી ગયો.

ભાવ ભક્તિ શ્રદ્ધા થકી, રંગ-પ્રેમમાં ન્હાય,
ઘર-જીવન તીરથ બને, આનંદ મંગલ થાય.

સાખીની આ પંક્તિનું પ્રેરણાબળ પૂ.પ્રેમ અવધૂતજી છે. તમારી ભક્તિ એવી હોવી જોઈએ કે જેથી તમારું જીવન તીર્થરૂપ બની જાય અને તમારું ઘર તીર્થરૂપ બની જાય.

ઈ.સ. ૧૯૬૮ એટલે કે સંવત ૨૦૨૪ની જન્માષ્ટમીએ પૂ. રંગ અવધૂતજીનો મુકામ વિદ્યાનગર પાસેના બાકરોલમાં ડૉ. કાંતિભાઈ વ્યાસને ત્યાં હતો. પૂ.બાપજીના નજીકના ભક્ત પ્રા. નારણભાઈ પટેલે કહ્યું કે બાપજી! અમારા વિદ્યાનગરમાં બધું છે, પણ મંદિર નથી. પૂ.બાપજીએ તરત જ કહ્યું કે **ઘરને મંદિર બનાવો.**

પ.પૂ. રંગ અવધૂત મહારાજની આપણા સૌ પર એવી કૃપાવર્ષા વરસો અને પૂ. પ્રેમ અવધૂતજીના એવા શુભાશીર્વાદ ઊતરો કે આપણે આજે નહિ તો કાલે, આ જન્મે નહિ તો આવતા જન્મે પણ રંગ-પ્રેમના સાગરમાં ડૂબી જઈએ.

યોગીવર રંગ અવધૂતકી જય, વિઠ્ઠલસુત પાંડુરંગ કી જય,
નારેશ્વરવાસી સંતકી જય, બોલો રે ભાઈ સદ્‌ગુરુ રંગકી જય.

હે યોગીવર! હે રંગ અવધૂત! હે વિઠ્ઠલસુત! હે પાંડુરંગ! ઓ નારેશ્વર નિવાસી સંત! હે સદ્‌ગુરુ રંગાજી! તમારો જય જયકાર હો!

શાન્તં યોગીન્દ્રવર્યં દ્વિજકુલતિલકં શ્રોત્રિયં બ્રહ્મનિષ્ઠં
દત્તાત્રેયં સ્મરન્તં જનહિતનિરતં સચ્ચિદાનંદમગ્નમ્ ।
સિદ્ધં રેવાતટસ્થં નિજપરરહિતં નિત્યમત્તાવધૂતમ્
સન્તં નારેશ્વરસ્થં મથિતકલિમલં પાંડુરંગં નમામિ ॥

(ટાઈટલ પેજ-૪નું અનુસંધાન)

મોરટક્કાનો પ્રવાસ કીધો, પ્રેમે અવધૂત જીતી લીધો.
ગુરુએ નખ સાચવવા દીધા, અંતર દ્વારો ખુલ્લા કીધા.
ગુરુને સેવ્યા, સેવે[૧] ગુરુ પણ, એવા સેવકને હો ધન-ધન.
સેવાવૃત્તિ અજબ ખીલાવી, ગુરુકૃપાની પામ્યા ચાવી.
હરિદ્વાર જાતાં કહી દીધું, 'લીંચ જરૂર આવીશ' એમ સીધું.
રંગ શરીર છોડે હરિદ્વારે, દુઃખ થયું સેવકને ભારે.
"આવીશ કહીને કેમ ન આવ્યા?" બચુભાઈ તો હઠે ભરાયા.
દર્શન દઈ અવધૂત કહે છે, ગુરુલીલામૃત વાંચી લેજે.
[૨]એકસો બાવીસમો અધ્યાય, એકસો બાવીસ દોહરો ત્યાંય.
દોહરો વાંચતા શાંતિ થાયે, હૈયું, મન પણ બહુ હરખાયે. ૩૦.
રંગ હૃદય-મનમાં જે આવે, બચુભાઈ એ જાણી જાયે.
યાદ કરે અંતે અવધૂત, 'એને હું શું આપું મૂર્ત?'
અતિથિ ધર્મ બજાવે ઘર, તેથી રહે પ્રસન્ન ગુરુવર.
રંગ-કૃપા-શાંતિનો દૂત, સંભાળે જેને અવધૂત.
રંગ કરાવે પ્રેમ પ્રવાસ, પરદેશે ફેલાવે સુવાસ.
'થોડું કરો પણ સાચું કરજો, રંગ ગુરુને હૈયે ધરજો.'
રંગ કૃપાથી દુઃખ હરી લીધું, હીર-ઋજુલને જીવન દીધું.
નિર્મળ હૈયું, નિર્મળ વાણી, નયને પ્રેમતણી સરવાણી.
વિચાર ઊંચા, જીવન સાદું એવું જીવે સાચો સાધુ.
રંગ-પ્રેમમાં કુલીન ગણુ ડૂબી જાતાં પામે ઘણું. ૪૦.
ભાવ ભક્તિ શ્રદ્ધા થકી, રંગ-પ્રેમમાં ન્હાય,
ઘર-જીવન તીરથ બને, આનંદ મંગલ થાય.
યોગીવર રંગ અવધૂતકી જય, વિઠ્ઠલસુત પાંડુરંગ કી જય,
નારેશ્વરવાસી સંતકી જય, બોલો રે ભાઈ સદ્ગુરુ રંગકી જય.

- પ્રા. કુલીન ગ. ઉપાધ્યાય

---

૧. પક્ષી ઈંડુ સેવે તેમ.
૨. કારણ કે જન દષ્ટિથી ત્યાગે સિદ્ધ શરીર, તોએ સર્વાંતર વિષે રહે નિત્ય એ ધીર.

પ્રેમચાલીસા

એક અખંડ અનંત જે સત્, ચિત્, આનંદરૂપ,
પરબ્રહ્મ, પરમાત્મા, પ્રગટે જગ રંગરૂપ.
રંગ-સ્મરણ-સેવાતણી ધૂણી ધખાવી એમ,
ચરણમહીં વંદન કરું, ગુરુવર શ્રીરંગ-પ્રેમ.
જય શ્રીરંગને શીશ નમાવી, પ્રેમચાલીસા પ્રેમે ગાવી.
રંગગુરુ-સેવક-ગુણ ગાથા, ગાતાં મળશે તનમન શાતા.
નામે લઘુતા[1] ગુરુતા કામે, દેહ ધર્યો એણે લીંચ ગામે.
તાત કૃપાશંકર સંસ્કારી, માતા શાંતિ સુખ દેનારી.
રંગની આંખો જોવા કાજે, ગયા ભોગીમામાની સાથે.
નારેશ્વર જઈ દર્શન કરતાં, ભાવ હૃદયના ખુલ્લાં કરતાં.
આંખ તમારી જોવી મારે, રંગાજી પણ વાત સ્વીકારે.
“કાલે સ્ટેશન આવી જાજે, સવારે આંખના દર્શન થાશે.”
આંખ મળી ને હૈયું ખોયું, પરબ્રહ્મનું રૂપ જ જોયું.
સેવાધર્મ તો પરમ ગહન છે, યોગીજનોને પણ અગમ્ય જે. ૧૦.
સેવા ધર્મ સ્વીકારી લીધો, અવધૂતને પોતાનો કીધો.
હરતાં ફરતાં રંગનું ચિંતન, તન, મન, ધન, સહુ રંગસમર્પણ.
રંગ ખુમારી એવી રાખી, માગણવૃત્તિ કાઢી નાંખી.
રંગ, રંગ-સેવકની સેવા, હોંશે હોંશે કરતા એવા.
લીંચમહીં ગુરુદેવ પધાર્યા, ભક્તોના હૈયા હરખાયા.
નારેશ્વર સમ ઉત્સવ થાયે, પ્રેમ, કૃપા, શાંતિ જ જણાએ.
“લીંચ જાણ મીની નારેશ્વર”, એવું બોલ્યા રંગ ગુરુવર.
‘દેહ ત્યજીશ જો ગુર્જર દેશે, લીંચમહીં’ એમ રંગ વદે છે.
રંગ ગોકુળિયું ગામ લીંચ તો, રંગ ગુરુ જ્યાં પ્રાણ સિંચતો.
પાયામાં સેવાને રાખી, પાયખાનાની સેવા આપી. ૨૦.

---

૧. નાનું, બચુ.

(અનુસંધાન- ટાઈટલ પેજ-૩ પર)